

SOCIJALNA ISKLJUČENOST SIROMAŠNIH ČLANOVA DRUŠTVA

PRAVEDNOST SOCIJALNE DRŽAVE/DRUŠTVA

**Uloga civilnog društva u
postizanju jednakopravnosti**

FENIKS

Udruga za zaštitu djece i mladeži od
zanemarivanja, zlostavljanja i nasilja u obitelji

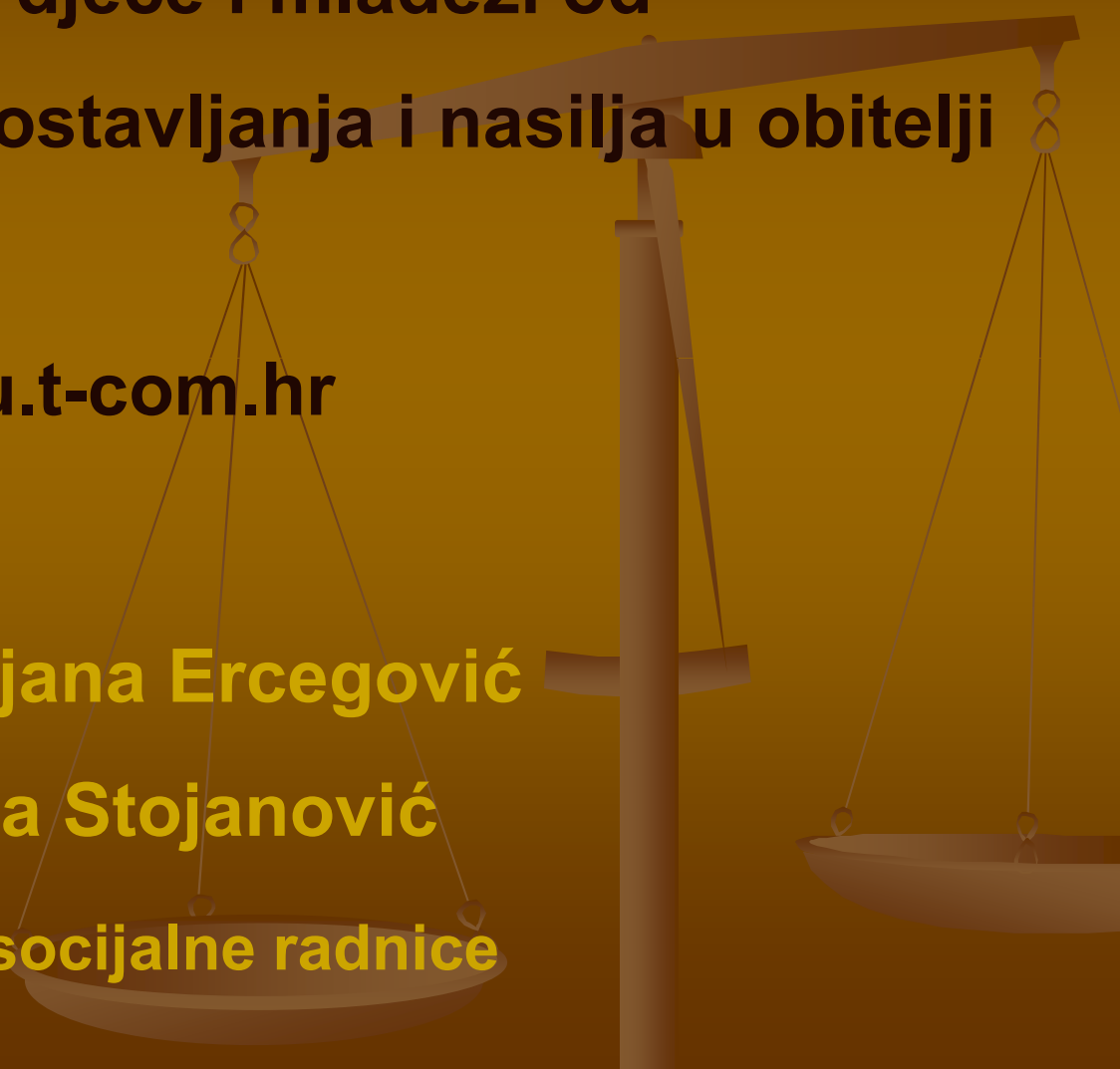
Dubrovnik

e-mail: feniks@du.t-com.hr

Priredile: Marijana Ercegović

Iliana Stojanović

dipl.socijalne radnice

Program Ujedinjenih naroda za razvoj (UNDP)
2006.g.

“Siromaštvo, nezaposlenost i socijalna
isključenost”

Autori: Zoran Šućur, Teo Matković, Aleksandar
Štulhofer, Branimir Šverko, Predrag
Bejaković, Jasmina Papa, Nikola
Pastuović, Matija Škegro

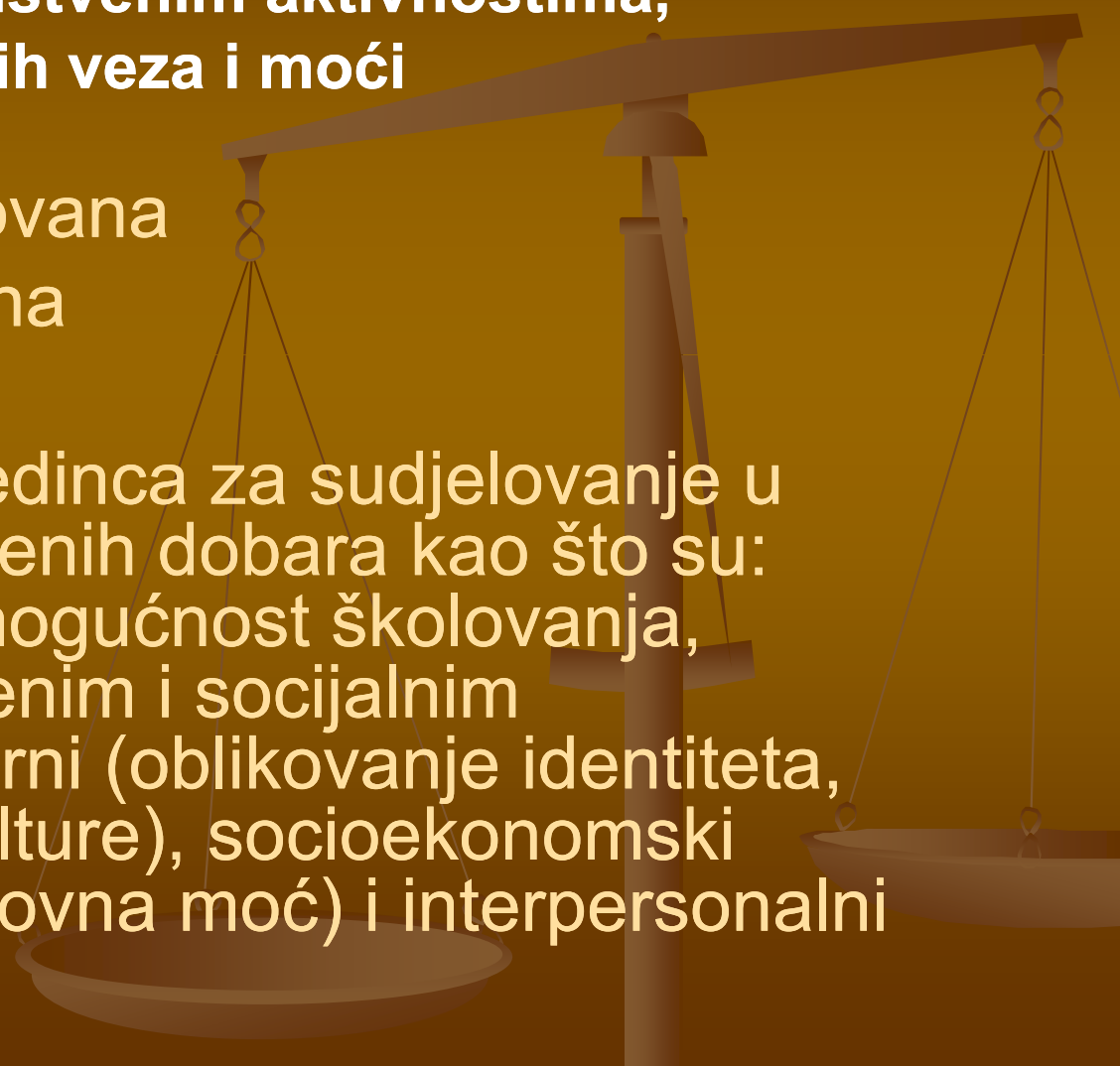

SOCIJALNA ISKLJUČENOST

noviji koncept koji proučava odnos pojedinca prema društvenoj okolini, koji govori o nesudjelovanju u društvenim aktivnostima, nedostatku društvenih veza i moći

- višestruko uvjetovana
- višedimenzionalna
- razmjerno trajna

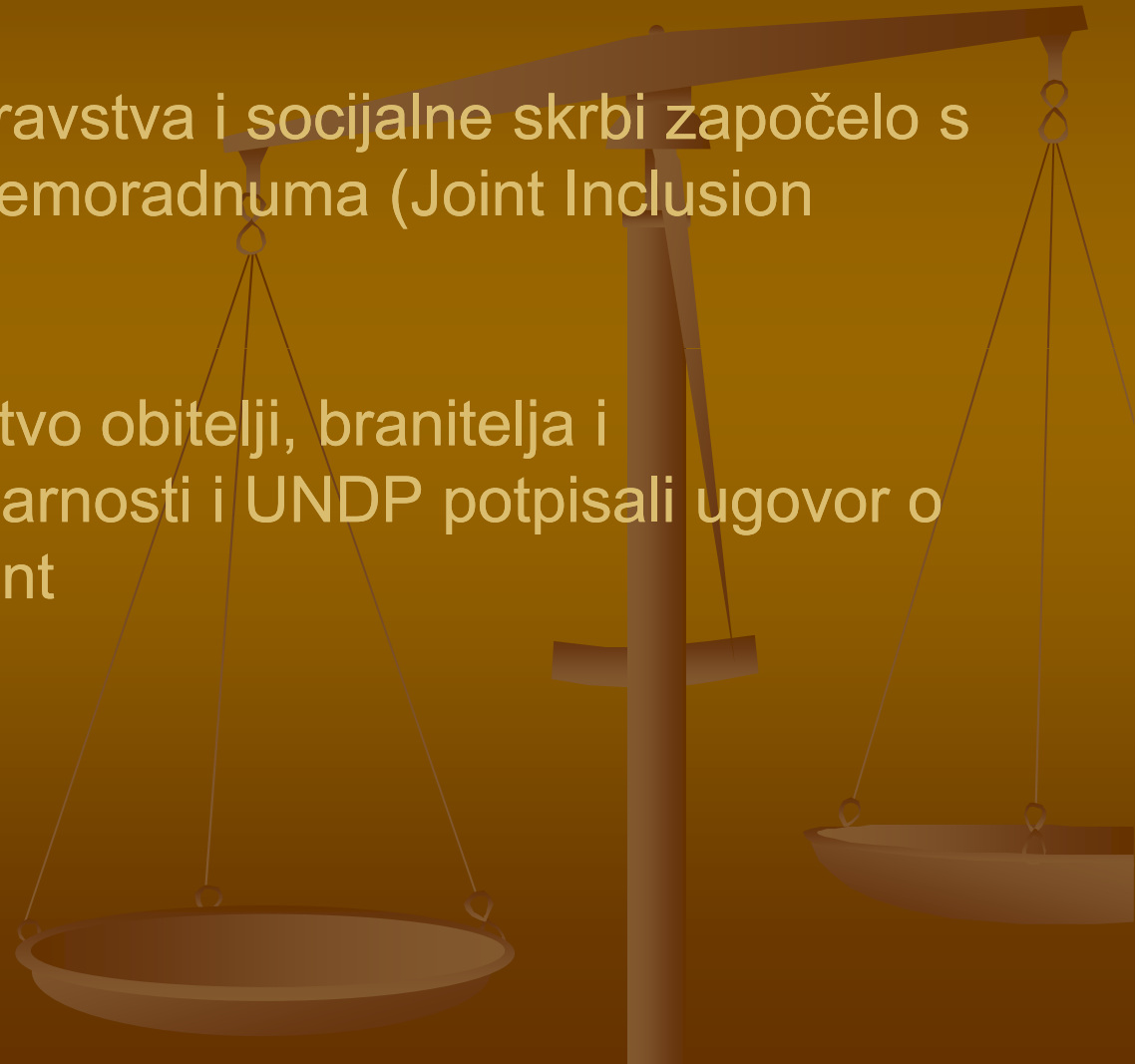
prikraćenost pojedinca za sudjelovanje u raspodjeli društvenih dobara kao što su: institucionalni (mogućnost školovanja, pristup zdravstvenim i socijalnim uslugama), kulturni (oblikovanje identiteta, konzumiranje kulture), socioekonomski (zaposlenje, kupovna moć) i interpersonalni resursi

Pojam socijalne isključenosti je 1989.g. Postao sastavni dio preambule Europske socijalne povelje, temeljnog dokumenta Vijeća Europe o socijalnim pravima

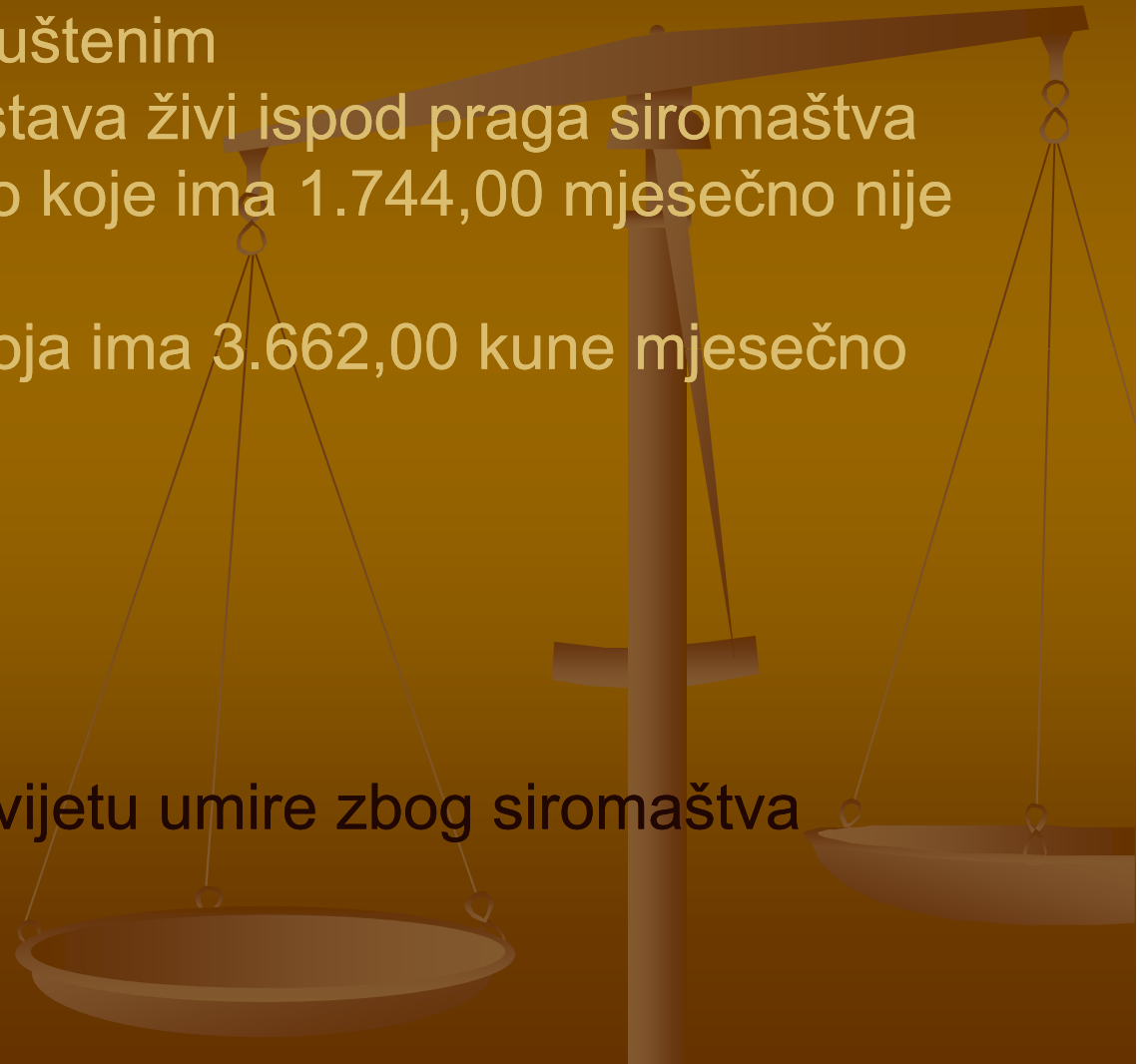
2005.g. Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi započelo s izradom Zajedničkog memoradnuma (Joint Inclusion Memorandum-JIM)

09.05.2008.g. Ministarstvo obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti i UNDP potpisali ugovor o suradnji – osobni asistent

- 730.000 siromašnih u Hrvatskoj
- svaki 10-ti građanin je socijalno isključen
- 20% se subjektivno osjeća socijalno isključenim, diskriminiranim ili zapuštenim
- 285.133 ili 1/5 kućanstava živi ispod praga siromaštva
- samačko domaćinstvo koje ima 1.744,00 mjesečno nije siromašno
- četveročlana obitelj koja ima 3.662,00 kune mjesečno nije siromašna

50.000 ljudi dnevno u svijetu umire zbog siromaštva

Rizične skupine:

- Povratnici
- Osobe s poteškoćama mentalnog zdravlja
- Osobe s tjelesnim invaliditetom
- Samohrani roditelji
- Nezaposleni
- Manjine
- Zatvorenici
- Žrtve obiteljskog nasilja
- Osobe starije životne dobi (umirovljenici)
- Mladi
- Ovisnici

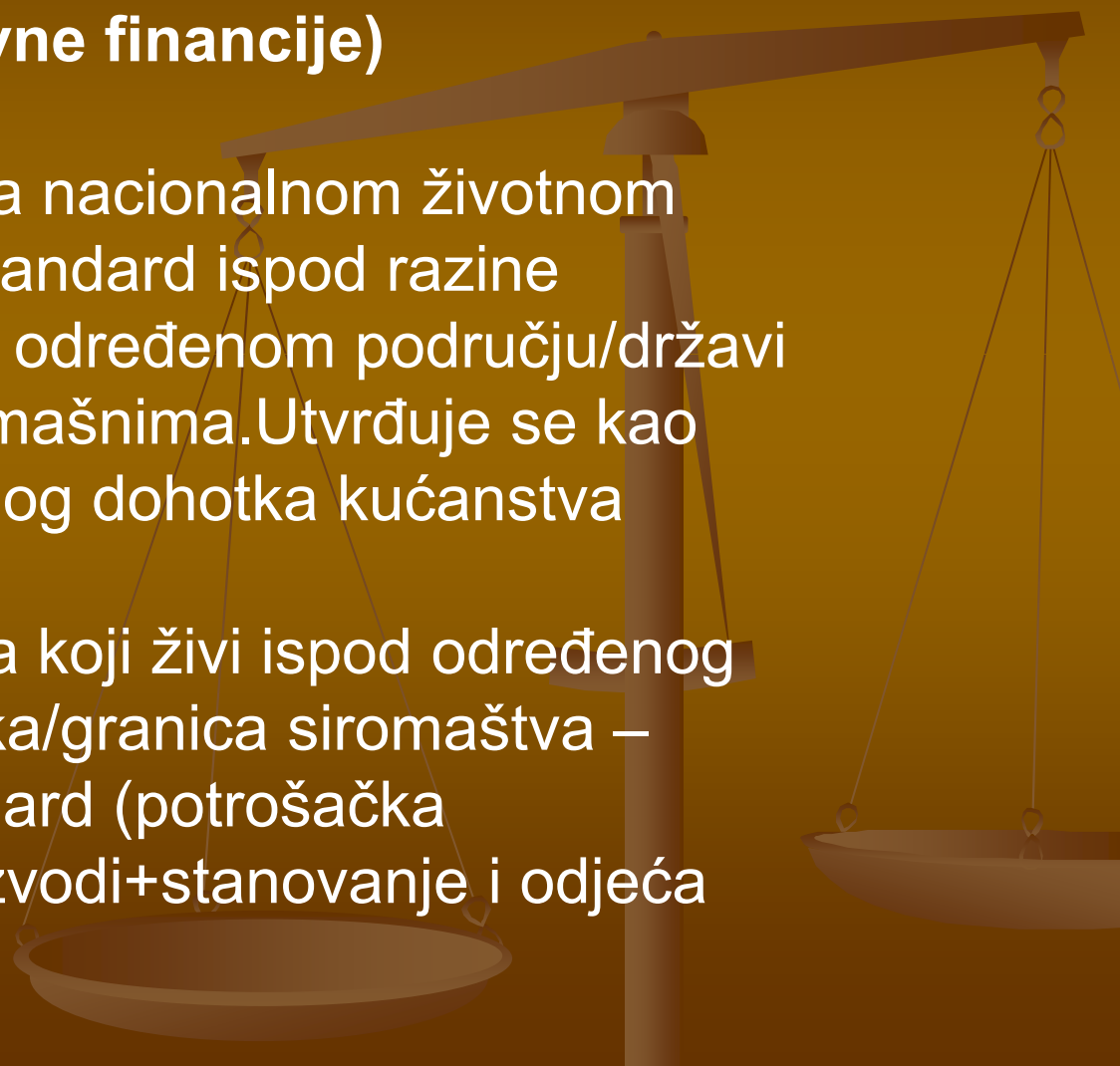
Siromaštvo

neposjedovanje novca ili dovoljno novca, te malo ili nedovoljno imovine (prema dr. Predragu Bejakoviću, Institut za javne financije)

Relativno: u odnosu prema nacionalnom životnom standardu, ako je osobni standard ispod razine standarda drugih osoba na određenom području/državi ljudi se mogu smatrati siromašnima. Utvrđuje se kao određeni postotak prosječnog dohotka kućanstva (Svjetska banka 2000.)

Apsolutno: % stanovništva koji živi ispod određenog iznosa raspoloživog dohotka/granica siromaštva – apsolutni min. životni standard (potrošačka košarica: prehrambeni proizvodi+stanovanje i odjeća

Percepcija siromaštva

Dohodovno: bez mogućnosti zadovoljenja min. životnih potreba

Nedohodovno: razina obrazovanja, zdravlja

Različita metodologija mjerenja siromaštva: utvrđivanje stope siromaštva za pojedine skupine stanovništva

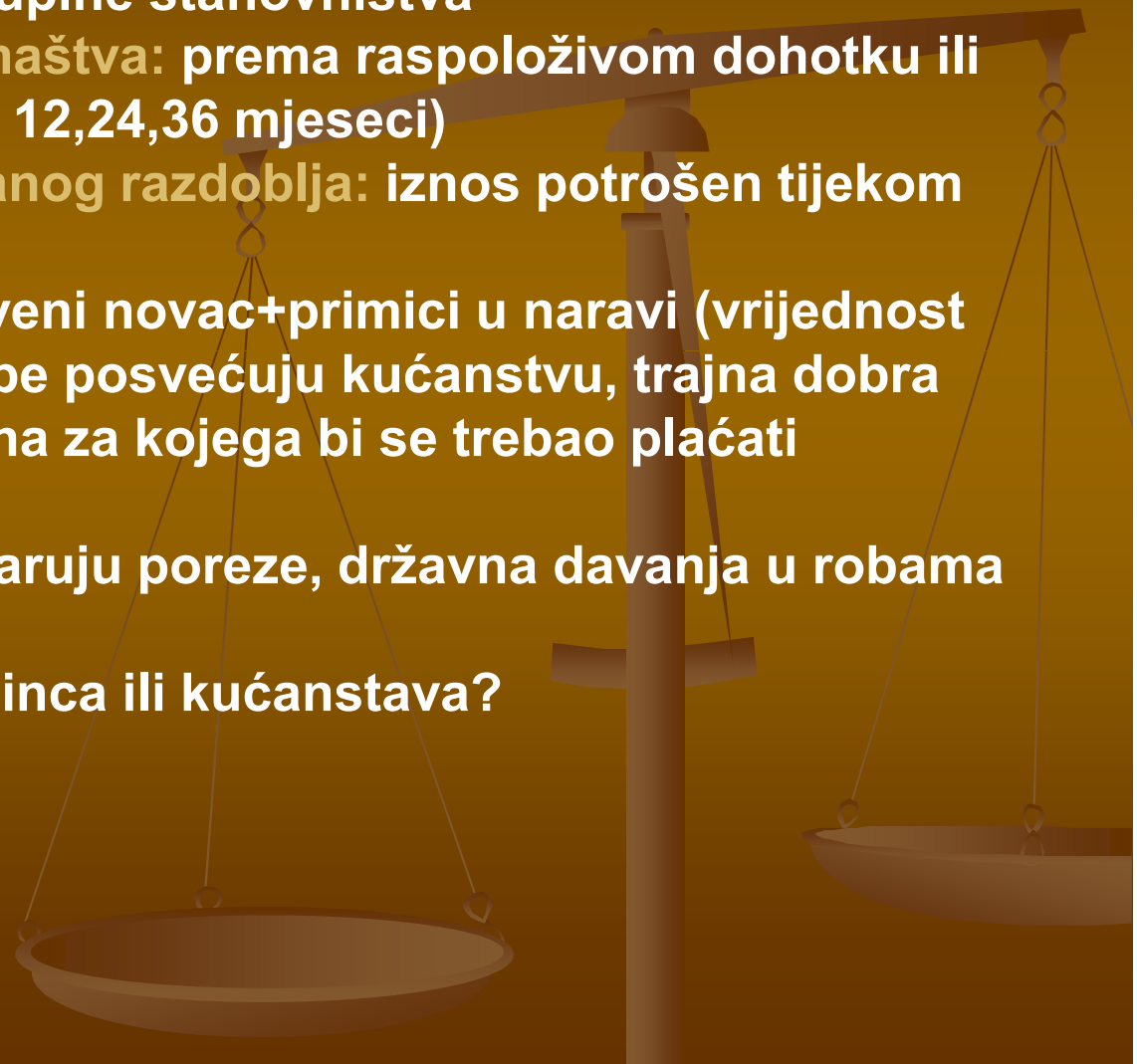
Uobičajeno mjerenje siromaštva: prema raspoloživom dohotku ili rashodima (tekući mjesec, 12,24,36 mjeseci)

Dohodak tijekom promatranog razdoblja: iznos potrošen tijekom razdoblja i uštedeni iznos

Obiteljski dohodak = dobiveni novac+primici u naravi (vrijednost vremena koje odrasle osobe posvećuju kućanstvu, trajna dobra kao npr. posjedovanje stana za kojega bi se trebao plaćati određeni mjesečni najam

Službene statistike zanemaruju poreze, državna davanja u robama i uslugama

Mjerenje siromaštva pojedinca ili kućanstava?

Program UN za razvoj (UNDP)

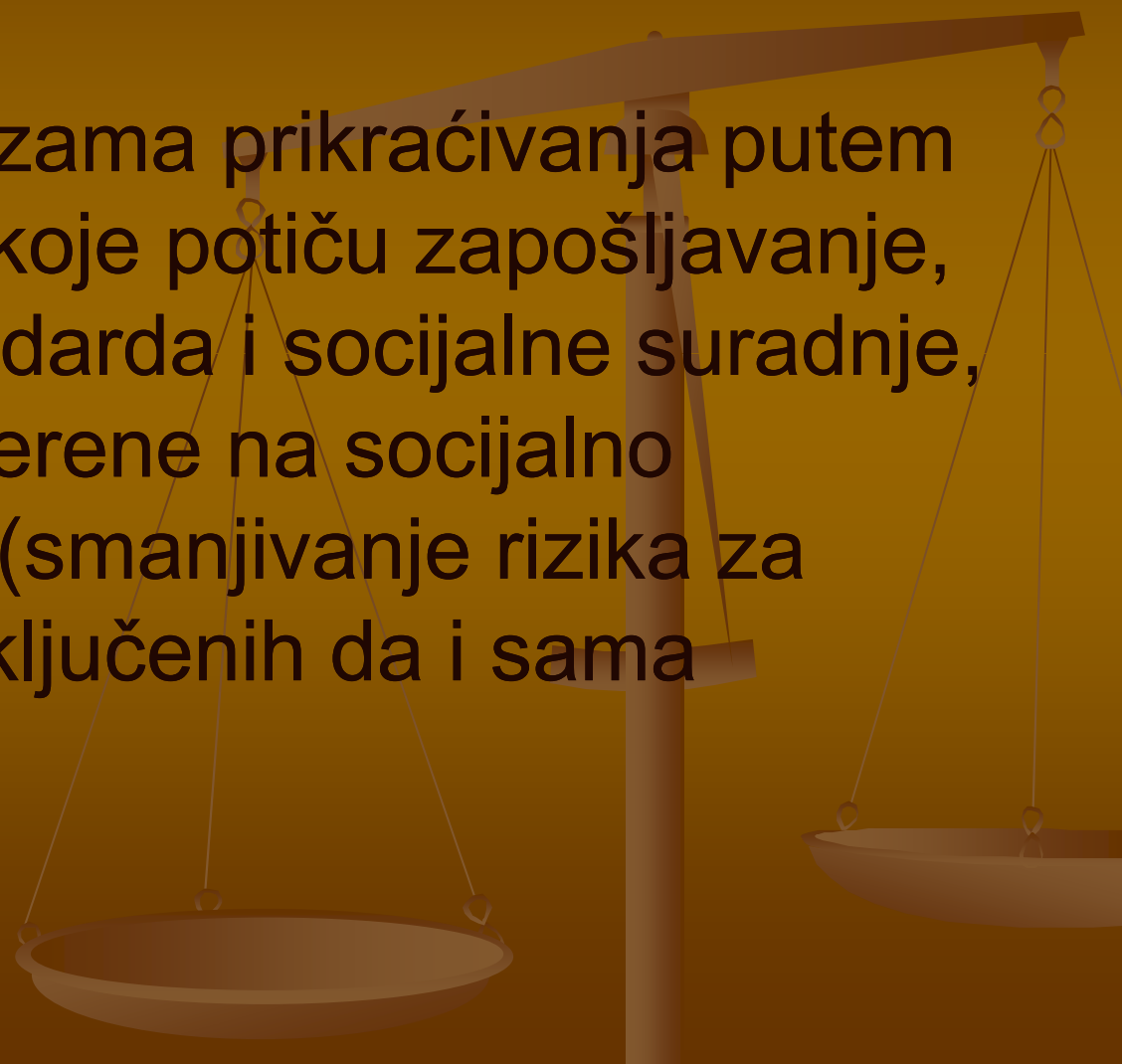
2006.g. u RH provedeno nacionalno istraživanje o socijalnoj isključenosti putem ankete 8.534 ispitanika o kvaliteti života, procjene pružatelja usluga socijalne skrbi, razgovori s fokus grupama i 20 društvenih skupina najviše izloženih riziku SI

Rezultati:

- svaka 10-ta osoba je socijalno isključena (11,5%)
- 20% stanovnika osjeća se socijalno isključenima
- razlike u gospodarskoj razvijenosti po regijama
- 430.000 osoba (9,68% stanovništva) s raznim oblicima invaliditeta
- 2,14% osoba s intelektualnim teškoćama
- porast zaposlenosti s 51,6% na 54,8% (2001-2005)

Politika uključivanja:

slabljenje mehanizama prikraćivanja putem društvenih mjera koje potiču zapošljavanje, rast životnog standarda i socijalne suradnje, te aktivnosti usmjerene na socijalno isključene obitelji (smanjivanje rizika za djecu socijalno isključenih da i sama postanu SI)

Ustav Republike Hrvatske

Čl.14. Svatko u RH ima prava i slobode, neovisno o njegovoj rasi, boji kože, spolu, jeziku, vjeri, političkom ili drugom uvjerenju, nacionalnom ili socijalnom podrijetlu, imovini, rođenju, naobrazbi, društvenom položaju ili drugim osobinama. Svi su pred zakonom jednaki.

Čl.54. Svatko ima pravo na rad i slobodu rada. Svatko slobodno bira poziv i zaposlenje i svakome je pod jednakim uvjetima dostupno svako radno mjesto i dužnost.

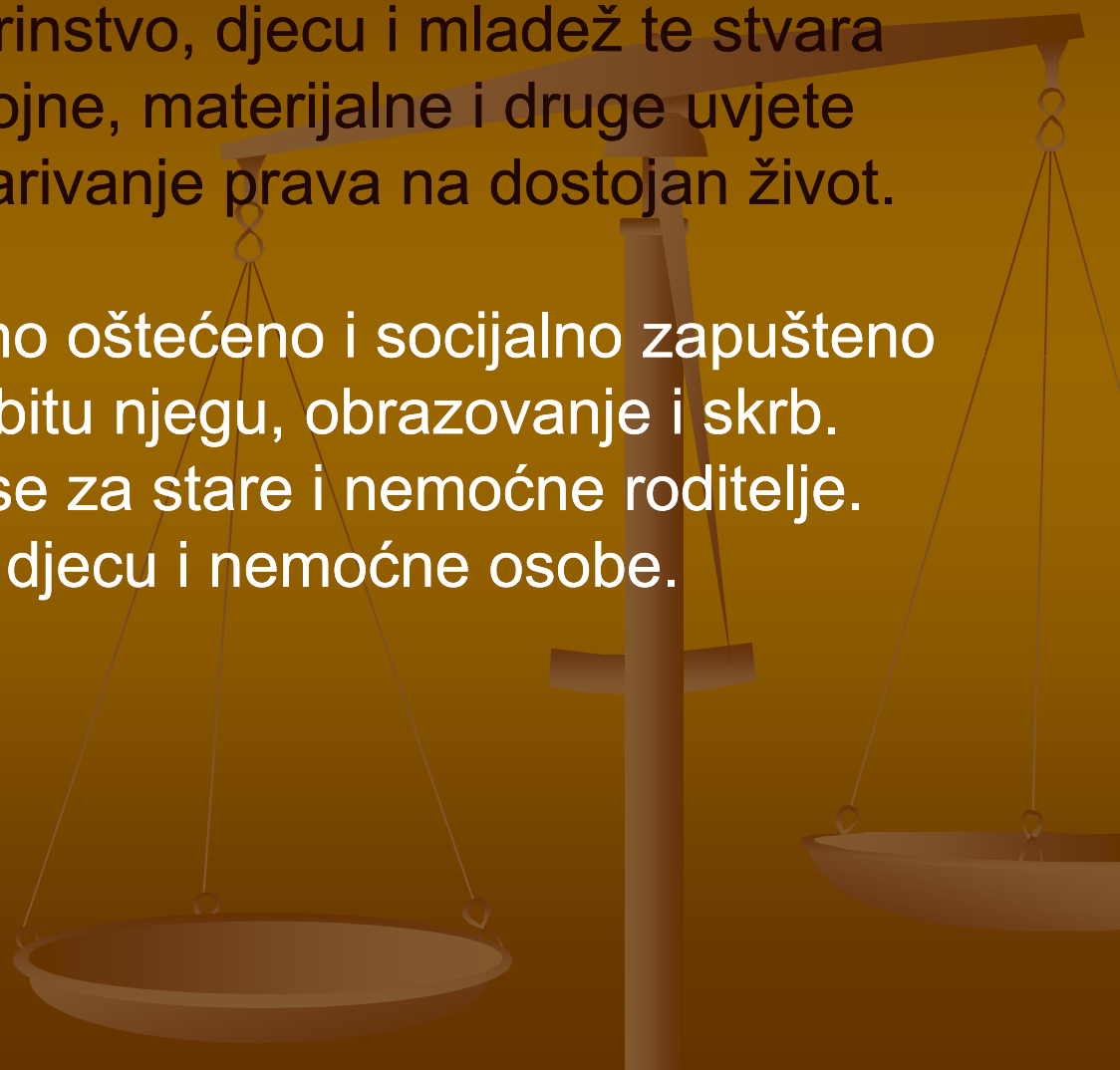
Čl.55. Svaki zaposleni ima pravo na zaradu kojom može osigurati sebi i obitelji slobodan i dostojan život.

Čl.57. Slabim, nemoćnim i drugim, zbog nezaposlenosti ili nesposobnosti za rad, nezbrinutim osobama država osigurava pravo na pomoć za podmirenje osnovnih životnih potreba. Posebnu skrb država posvećuje zaštiti invalidnih osoba i njihovu uključivanju u društveni život.

Čl.61. Obitelj je pod osobitom zaštitom države.

Čl.62. Država štiti materinstvo, djecu i mladež te stvara socijalne, kulturne, odgojne, materijalne i druge uvjete kojima se promiče ostvarivanje prava na dostojan život.

Čl.63. Tjelesno i duševno oštećeno i socijalno zapušteno dijete ima pravo na osobitu njegu, obrazovanje i skrb. Djeca su dužna brinuti se za stare i nemoćne roditelje. Dužnost je svih da štite djecu i nemoćne osobe.

Je li u životu baš sve idilično kako piše u ustavu?

Zašto nije?

Koja prava se najviše krše?

Tko ih krši?

Što se događa s prekršiteljima?

Tko je odgovoran?

Postoji li odgovornost?

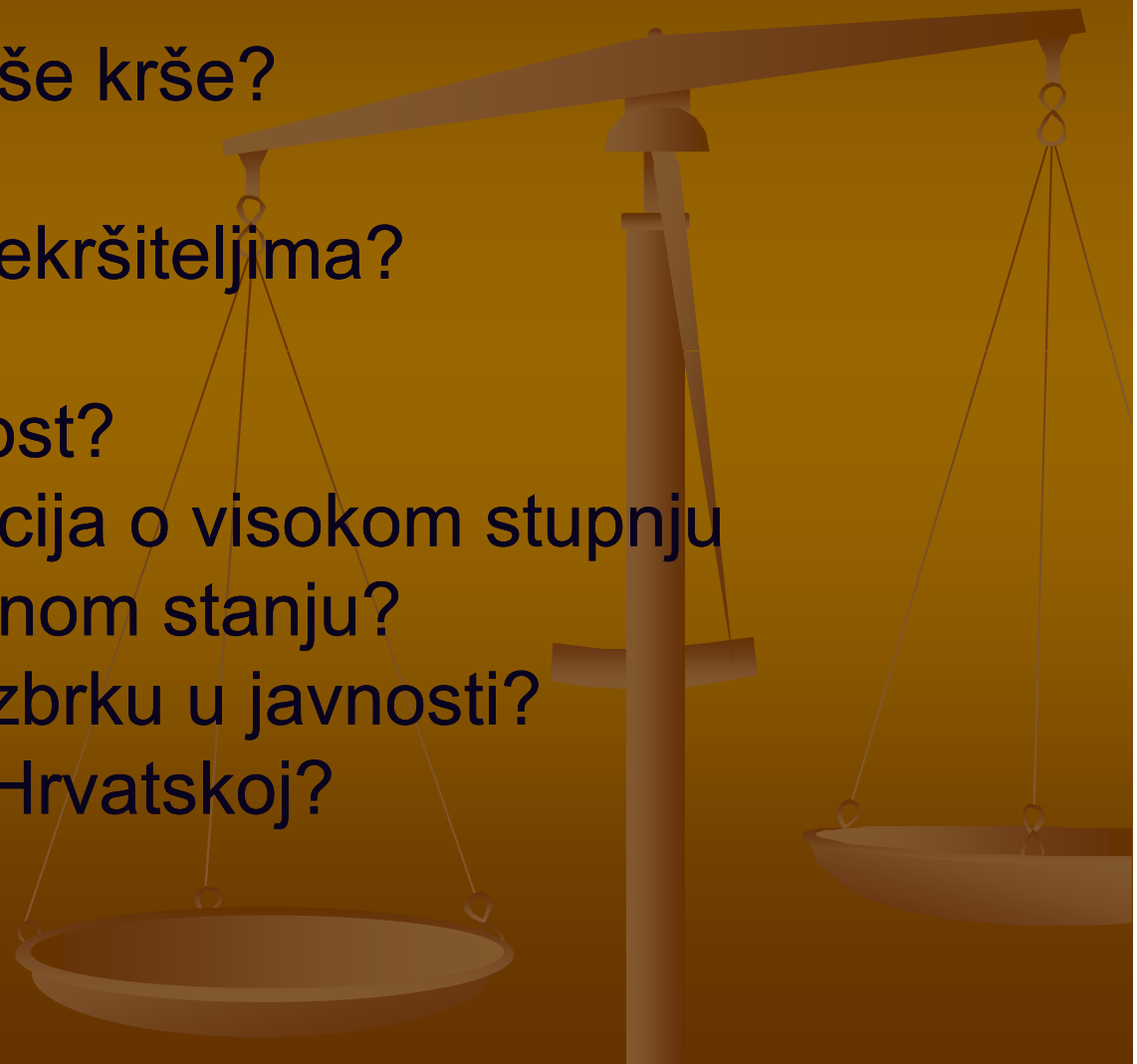
Odgovara li percepcija o visokom stupnju kršenju prava stvarnom stanju?

Ako ne, tko stvara zbrku u javnosti?

Postoji li javnost u Hrvatskoj?

Ako ne, tko je čini?

Zašto nije glasna?

Udruge

svaki oblik slobodnog i dobrovoljnog udruživanja više fizičkih, odnosno pravnih osoba radi zaštite njihovih probitaka ili zauzimanja za zaštitu ljudskih prava i sloboda, ekološka, humanitarna, informacijska, kulturna, nacionalna, pronatalitetna, prosvjetna, socijalna, strukovna, športska, tehnička, zdravstvena, znanstvena ili druga uvjerenja i ciljeve, bez namjere stjecanja dobiti.

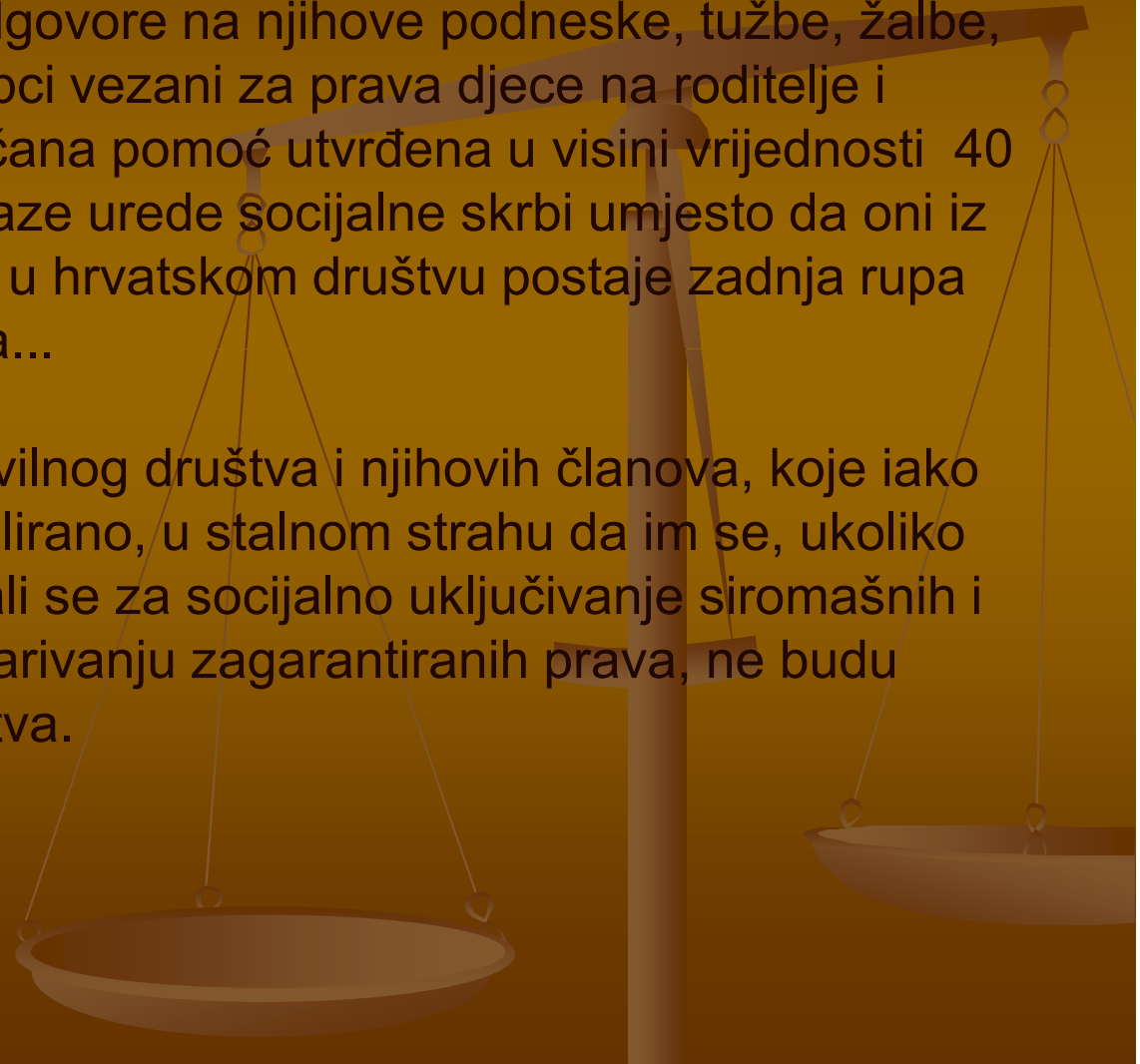
Djelatnost udruge	Broj
Zaštita djece, mladeži i obitelji	908
Humanitarna	848
Okupljanje i zaštita žena	406
Socijalna	1.319
Udruge domovinskog rata	895
Zaštita prava	373
Zdravstvena	1.008
Ukupno	5.757
Sveukupno	35.833

Iako su svi građani RH izjednačeni u ostvarivanju temeljnih ljudskih prava i sloboda od prava na rad do prava na obrazovanje i život dostojan čovjeka, sve više uviđamo da u svakodnevnom životu dosta ljudi pati jer su im uskraćena razna prava, ili im je zbog tumačenja pojedinaca/službi uskraćeno, otežano ili onemogućeno ostvarivanje nekoga prava. Kao sudinicima ili promatračima društvene zbilje, ponekad nam se čini kao da je pojedincima uskraćeno i pravo na pravo.

Prije svega to se odnosi na najsiromašnije članove ovoga društva, koji su u tu poziciju stjerani ratnim i poratnim zbivanjima, gubitkom radnih mjesta, tranzicijom jednog sustava u drugi, logikom kapitala koji u ime profita mijenja staro za novo, mlado za staro, visokim zahtjevima tehnologije kojima nisu dorasli. U nemogućnosti da u kratkom vremenu naprave divovski korak i iz "poštene" radničke klase pređu u srednju klasu, koja bi trebala moći živjeti od svoga rada, bivaju socijalno isključeni iz svih ili većine društvenih zbivanja i mogućnosti odlučivanja o kvaliteti svoga života ali i o životu samome.

Ključno pitanje je kako u zemlji u kojoj živi 1000 socijalnih radnika gotovo nitko od njih kritički ne progovara o siromaštvu, te o tome što ili tko je doveo do toga da velika većina građana živi na rubu egzistencije. Ljudi godinama trpe da im tromi činovnici po raznim uredima, sudovima i ministarstvima uskraćuju odgovore na njihove podneske, tužbe, žalbe, da se godinama vode postupci vezani za prava djece na roditelje i roditelje na djecu, da je novčana pomoć utvrđena u visini vrijednosti 40 litara goriva, da građani obilaze urede socijalne skrbi umjesto da oni iz ureda obilaze njih, da obitelj u hrvatskom društvu postaje zadnja rupa na svirali i mnogo toga sa da...

Nejasna je i uloga udruga civilnog društva i njihovih članova, koje iako brojne, veoma tiho i neartikulirano, u stalnom strahu da im se, ukoliko budu glasno govorili i zalagali se za socijalno uključivanje siromašnih i jednakopravnost svih u ostvarivanju zagwarantiranih prava, ne budu uskraćena financijska sredstva.

Uloga udruga u postizanju jednakopravnosti, smanjenja socijalne isključenosti i socijalnog uključivanja

Javni interes ispred privatnog interesa

Napuštanje sigurne pozicije nijemih promatrača

Zastupanje slabih, socijalno isključenih pojedinaca/ grupa i

Zalaganje za njihova prava i probitke

Pridobivanje “jakih” za svoje ciljeve

Ozračje odgovornosti zbog ekstra profita i njegova preraspodjela

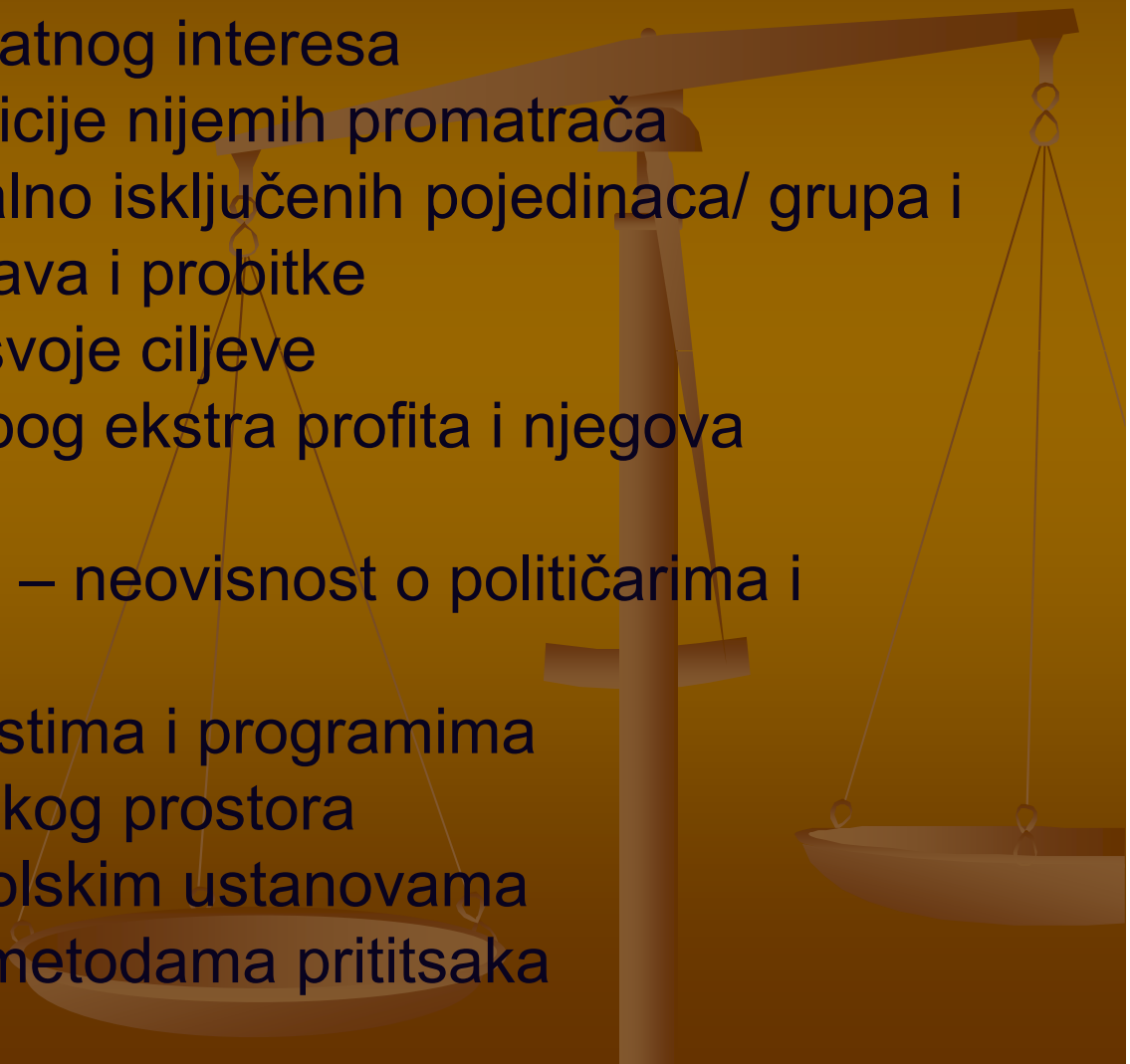
Financijsko osnaživanje – neovisnost o političarima i politikama

Udruživanje po djelatnostima i programima

Osvajanje većeg medijskog prostora

Povezivanje s visokoškolskim ustanovama

Korištenje dopuštenim metodama prititsaka

Hvala što ste nas čuli

